

Zjišťování dosažené úrovně žáků základních a středních škol v oblasti digitálních kompetencí a informatického myšlení

ZAMĚŘENÍ ZJIŠŤOVÁNÍ

Zjišťování (testování) dosažené úrovně žáků v oblasti digitálních kompetencí a informatického myšlení žáků základních a středních škol je součástí realizace specifického úkolu *Hodnocení podpory rozvoje a dosažené úrovně žáků základních a středních škol v digitálních kompetencích a informatickém myšlení*, který je součástí Plánu hlavních úkolů České školní inspekce pro školní rok 2023/2024 schváleného poradou vedení Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy ČR. Proběhne v listopadu 2023 ve středních školách a v dubnu a květnu 2024 v základních školách.

Hlavními otázkami, na které má realizace specifického úkolu přinést odpovědi, jsou:

- Jak školy přistoupily k zavádění digitálního vzdělávání podle požadavků rámcových vzdělávacích programů a jsou tyto změny vnímány vedením škol příznivě či nikoliv?
- Jaká je úroveň informatického myšlení žáků a jak jsou tyto výsledky vztaženy k vybraným charakteristikám na úrovni žáka a školy?
- Jaké jsou podmínky škol pro rozvíjení digitálních kompetencí žáků? Kde lze identifikovat existující problémy?
- Jak jsou rozvíjeny digitální kompetence žáků v hodinách výuky a jak rozvíjení digitálních kompetencí vnímají a posuzují žáci, učitelé a ředitelé škol?

KDO SE ÚČASTNÍ ZJIŠŤOVÁNÍ

Zjišťování se zúčastní žáci 2. ročníku ve vzorku 675 vybraných středních škol (listopad 2023) a žáci 5. a 9. ročníku ve vzorku 1 200 vybraných základních škol (600 škol pro 5. ročník, 600 škol pro 9. ročník). Vzorky škol jsou vybrány tak, aby z řady různých pohledů (regionální, typ zřizovatele školy, velikost školy, velikost sídla školy apod.) reprezentovaly složení všech škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení. V rámci vybraných škol je účast všech žáků určeného ročníku povinná, ředitel školy může u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodnout o tom, že žák bude řešit upravenou verzi testu nebo se testování nezúčastní.

SOUČÁSTI ZJIŠŤOVÁNÍ

Základem zjišťování je test informatického myšlení zadávaný prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET. Testy pro 5. ročník ZŠ (28 otázek), 9. ročník ZŠ (51 otázek) a 2. ročník SŠ (51 otázek) obsahuje jádro společných úloh umožňujících porovnání výsledků jednotlivých věkových kohort, testy pro 9. ročník ZŠ a pro 2. ročník SŠ jsou shodné. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou připraveny kratší verze testů (18 otázek a 44 otázek); o zapojení jednotlivých žáků se speciálními vzdělávacími potřebami rozhoduje ředitel školy.

Každý z testů je doplněn dvojicí žakovských dotazníků. Dotazník, který žáci základních škol vyplní před testem, zjišťuje sebehodnocení žáků ve vybraných digitálních dovednostech formou ztotožnění se s popisovanými činnostmi žáků v modelových situacích. Dotazník zařazený po testu pro žáky základních škol zjišťuje četnost, s jakou se žáci ve výuce setkávají se zapojením informačních technologií, a sbírá základní informace o očekávané studijní dráze žáka. Dotazník žáků středních škol před testem zjišťuje rozsah rozvoje vybraných digitálních dovedností žáků ve výuce, dotazník po testu cílí na sebehodnocení žáků ve vybraných dovednostech spojených s digitálními technologiemi.

VYHODNOCENÍ A PREZENTACE VÝSLEDKŮ

Výsledek testu je vyhodnocen dvěma kompatibilními formami. Po skončení testu se každému žákovi zobrazí procentní úspěšnost (podíl správně vyřešených otázek ze všech otázek testu) řešení úloh

s uzavřenou a částečně otevřenou odpovědí. Dodatečně po ukončení testování budou na základě celkových kalibrací vyhodnoceny všechny odpovědi každého žáka (včetně otevřených odpovědí) a převedeny do podoby přiřazení k jedné ze tří obtížnostních úrovní (kategorií). Úroveň 1 odpovídá excelentnímu výsledku, úroveň 2 standardnímu výsledku, úroveň 3 minimální požadované úrovni; kromě toho může být výsledek zařazen do úrovně 4, která vyjadřuje nedosažení ani minimální požadované úrovně.

Každý žák si může zobrazit vlastní výsledky na stránce <https://set.csicr.cz/vysledky> autorizovaným zadáním dvojice přístupových kódů, které použil pro spuštění testu. Ředitel školy a jím autorizovaní pracovníci školy mají přístup k souhrnným výsledkům za školu a za třídy a k výsledkům jednotlivých žáků v modulu certifikovaného testování InspIS SET. Odpovědi v žákovských dotaznících jsou určeny pouze k hromadnému zpracování a nejsou součástí žádných výsledkových sestav.

Všechny otázky testu i obou dotazníků jsou nepovinné; nezná-li žák odpověď na testovou úlohu nebo nechce odpovídat na kteroukoli otázku dotazníku, může je ponechat bez odpovědi.

Souhrnné výsledky zjišťování budou zasazeny do vyhodnocení poznatků z realizace specifického úkolu (poznatky z inspekční činnosti na místě přímo ve školách) a zpracovány do podoby závěrečné zprávy zveřejněné na podzim 2024.

VYUŽITÍ VÝLEDKŮ

Vyhodnocení samotných odpovědí z testu na agregované úrovni celého vzorku škol přinese informace o tom, do jaké míry a na jaké úrovni žáci dokážou uplatnit dovednosti rozvíjené výukou v zadaných problémových úlohách. Porovnáním výsledků školy s celkovou úspěšností žáků získá každá zapojená škola informaci o tom, ve kterých ze sledovaných aspektů si její žáci vedou lépe, a ve kterých hůře. Spojení informací ze žákovských dotazníků s výsledky testů budou identifikovány souvislosti mezi např. četnějším výskytem (alespoň dle vyjádření žáků) sledovaných znaků výuky s úspěšností v testu, vztah sebehodnocení žáků k jejich reálně dosaženým výsledkům, v nejobecnější úrovni budou hledány souvislosti mezi poznatky inspekčních týmů a agregovanou úspěšností žáků příslušných škol.

Na základě zjištěných poznatků budou formulována doporučení pro podporu rozvoje digitálních kompetencí a infromatického myšlení žáků na úrovni školy, zřizovatele a vzdělávacího systému.

DALŠÍ INFORMACE

Pro získání dalších informací o průběhu a vyhodnocení zjišťování i o způsobu zpracování a uchování získaných údajů mohou školy kontaktovat Českou školní inspekci prostřednictvím komunikačního kanálu InspIS HELPDESK.